

GOTOVINA BLOKIRA NAPREDOVANJE HRVATSKE PREMA BRISELU

Author: [Sanja Romic](#)

Odbegli general bi mogao poremetiti do sada uspesno priblizavanje Zagreba Evropskoj uniji.

Pritisci na hrvatsku vladu, koju predvodi Ivo Sanader, da izruci najtrazenijeg begunca, Antu Gotovinu, pojacavaju se sa priblizavanjem 23. novembra kao roka koji je odredila glavna tuziteljka Haskog tribunala, Karla del Ponte.

Pitanje o tome gde se Gotovina krije predmet je uzavrelih spekulacija kako glavne tuziteljke tako i hrvatskih vlasti, jos otkako ga je medjunarodni tribunal 2001. godine optuzio za ratne zlocine protiv hrvatskih Srba.

Gotovina je optuzen zbog uloge koju je imao u hrvatskoj ofanzivi Oluja, koja je dovela do potiskivanja srpskih snaga iz regiona Krajine 1995. godine.

General Gotovina, koji je bio nadlezan za vodjenje napada, optuzen je za ratne zlocine protiv covecnosti i kršenje zakona i obicaja ratovanja. Tvrdi se da je on odgovoran za protivzakonito ubijanje najmanje 150 krajiskih Srba, nestanak stotina ljudi, pljackanje privatne imovine, unistavanje kuca i nezakonitu deportaciju oko 200.000 pripadnika ove manjine. Otkako je optuznica protiv njega otpecacena, nalazi se u bekstvu.

Ovaj slucaj baca tamnu senku na dugo ocekivane pregovore o pridruzivanju Hrvatske EU, koji su bili zakazani za sledece prolece.

Vlada tvrdi da general nije u zemlji. Mnogi lokalni analiticari su istog misljenja. Ali, ako to nije tacno, zvannicnici ce se naci pred teskom dilemom.

Sanaderu je stalo da ostvari ambicije Zagreba u pogledu evropskih integracija i jasno mu je da one zavise od isporucenja Gotovine tribunalu. Ali, on je, takodje, duboko svestan da bi za to mogao platiti visoku politicku cenu, jer bi takav postupak izazvao bes mnogih clanova njegove stranke, nacionalisticke Hrvatske demokratske zajednice, HDZ.

Obracajuci se prisutnima na skupu ministara EU 11. oktobra u Luksemburgu, Karla del Ponte je poslala upozoravajuću poruku kada je haspenje Gotovine opisala kao vec "veoma okasnelo".

Karla del Ponte je izjavila da ce se pojacavati pritisak na Hrvatsku "da izruci ili pronadje Gotovinu do 23. novembra", kada treba da podnese konacni izvestaj o ovom slucaju Savetu bezbednosti UN.

Novembarski izvestaj ce biti krucijalan za donosenje odluke o tome mogu li pregovori o clanstvu Hrvatske otpoceti u februaru ili martu 2005, kao sto je najavio Oli Ren, evropski komesar za prosirenja.

"Veoma sam razocarana, jer kada smo proletos razgovarali, nadala sam se da ce do hapsenja (Gotovine) doci pre leta", izjavila je Karla del Ponte 11. oktobra.

”Praksa kojom se beguncima dozvoljava da slobodno setaju mora se prekinuti”, dodala je, misleći na izveštaje da je Gotovina vidjen u hrvatskom primorskom gradicu Brelima u avgustu. Nekoliko dana kasnije, istraga je pokazala da lice vidjeno u Brelima, zapravo, nije bio on.

Poslednje upozorenje iz Haga – koje je stiglo zajedno sa saopštenjem Saveta ministara EU da u bilo kom trenutku može obustaviti pregovore sa Hrvatskom ako ona ne ispuni kriterijume EU koji se odnose na demokratiju, slobodu i ljudska prava – iniciralo je brojne aktivnosti hrvatskih vlasti, uključujući i upade u kuće Gotovinih saveznika.

Hrvatski mediji takodje su objavili dva vazna poverljiva transkripta iz 1995, na osnovu kojih je Gotovina prvobitno i optužen.

Ovim transkriptima se navodno otkrivaju planovi pokojnog predsednika Franje Tuđmana i armijskih generala da ostave izlazne “koridore” za hrvatske Srbe u Krajini 1995. godine, kada su vladine snage munjevitom ofanzivom, poznatom kao operacija Oluja, zauzele region koji su držali Srbi. Drugim recima, to navodno pokazuje da je Tuđman imao nameru da ocisti od srpske populacije preuzeti region (Gotovinih advokati tvrde da su transkripti lažni, dok kabinet predsednika Stipe Mesica tvrdi da su tačni).

”Raspust je završen i sada hocemo konkretne rezultate”, izjavio je za IWPR jedan visoki izvor iz EU, govoreći o Gotovininom slučaju. “Glavna tužiteljka veruje da akcije i napadi koje izvode hrvatsko Ministarstvo unutrašnjih poslova i tajna služba imaju za cilj samo da ostave utisak na nju. Nije uverena u njihovu ozbiljnost.”

Isti izvor iz EU je dodao: “Posto od sredine sledeće godine više ne može biti novih optuznica, niti novih presuda posle 2006, period koji sledi je kritičan i za Karlu del Ponte i za Hrvatsku.”

Uz mnoge znakove frustracije u Zagrebu zbog rastućeg pritiska EU, hrvatski ministar spoljnih poslova, Miomir Zuzul, nedavno se pozalio u govoru koji je održao pred NATO klubom u Briselu da je Hrvatska postala “talac situacije koju ne može da razreši” – misleći na uveravanja vlade da Gotovina nije u zemlji.

Zuzul je dodao da je i pored toga što je saradnja sa Haskim tribunalom bila teska za sve vlade u regionu, Hrvatska već pokazala ozbiljnost svojih namera kada je predala sve dokumente koje je tribunal tražio.

Ministarka pravde, Vesna Skare-Ozbolt, takodje je potvrdila da oseća da se spremaju nevolje u odnosima sa EU. Ministarka je izjavila za hrvatski radio da “očekuje da će se pritisak iz Haga pojačavati sa približavanjem datuma za podnošenje izveštaja Savetu bezbednosti i objavljivanje datuma za otpočinjanje pregovora (sa EU) u decembru”.

Razmišljajući o situaciji u kojoj se vlada nalazi, bivši premijer Hrvatske, Ivica Račan, izjavio je 19 oktobra za dnevnik Nacional: “Karla del Ponte je odlučna i energična osoba, sasvim koncentrisana na svoju ulogu tužioca. Ona odlično zna šta hoće i dobro se seća šta je ko obećavao.

”Problem je u tome što se Sanader pokorava zahtevima EU samo zato što dobija naredjenja, a ne nužno zato što je to nešto sa čim se on i njegova stranka slazu.”

Uz opadanje podrške javnosti za ulazak u EU, kao što pokazuju poslednja ispitivanja javnog mnjenja, vladina proevropska politika predstavlja veliki teret za Sanaderov kabinet.

Tvrđi se da je u pokušaju da uveri Brisel u kontinuiranu posvećenost vlade evropskim integracijama Sanader imenovao Jadranku Kosor za kandidata HDZ na dolazecim predsedničkim izborima, zato što Zapad ima povoljno mišljenje o njoj.

“Jadranka Kosor nema veliku podršku u sopstvenoj partiji”, izjavio je neimenovani partijski zvaničnik citiran u Nacionalu od 19. oktobra. “Ali je kao politička figura prihvatljiva u inostranstvu.”

Sanja Romic je hrvatska novinarka u Briselu.

Location: Croatia

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/gotovina-blokira-napredovanje-hrvatske-prema-briselu>